

Stručni skup Dječja knjižnica dostupna svima

Biglbauer, Suzana

Source / Izvornik: **HKD Novosti, 2013, 1 - 3**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:206:731956>

Rights / Prava: [In copyright](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2022-07-02**

Repository / Repozitorij:

[RGISKO - Repository of the City and University
Library Osijek](#)

Broj 59, lipanj 2013. :: Skupovi u zemlji

Stručni skup Dječja knjižnica dostupna svima

Knjižnice grada Zagreba – Knjižnica Medveščak, 22. ožujka 2013.

Suzana Biglbauer

Komisija za knjižnične usluge za djecu i mlade

bsuzana@gskos.hr

Hrvatsko knjižničarsko društvo – Komisija za knjižnične usluge za djecu i mladež i Knjižnice grada Zagreba – Knjižnica Medveščak organizirali su stručni skup pod nazivom *Dječja knjižnica dostupna svima* u Knjižnici Medveščak u Zagrebu, 22. ožujka 2013. godine.

Skup se tematski bavio **knjižničnim programima i uslugama za djecu i mlade s posebnim potrebama**, uključujući one s teškoćama u razvoju, ali i one koji žive u specifičnim okolnostima ili su na bilo koji način deprivirani (djeca i mladi iz ruralnih i geografski udaljenih područja, na dugotrajnom liječenju u bolnicama, pripadnici nacionalnih manjina, oni koji žive u teškim socijalnim i ekonomskim prilikama itd.). Pored toga, sudionici su se posebno osvrnuli na probleme na

koje knjižnice nailaze u osmišljavanju, planiranju i provođenju takvih usluga.

Uz uvodne govore održana su **tri pozvana izlaganja**: *Jednaka prava za svu djecu: knjižnica kao informacijsko središte* Mile Jelavić, pravobraniteljice za djecu, *Dostupnost slovenskih knjižnica djeci i mladima: primjeri bolničkih pacijenata, zatvorenika i djece s poteškoćama u razvoju* Polone Vilar, s Odsjeka za knjižničarstvo, informacijske znanosti i nakladništvo Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Ljubljani te *Pregled razvoja knjižničnih usluga i programa u Hrvatskoj na dobrobit djece i mladih koji ne mogu koristiti standardne knjižnične usluge* Dunje Marije Gabriel, knjižničarske savjetnice iz Hrvatskog zavoda za knjižničarstvo i Davorke Semenić-Premec, knjižničarke iz Knjižnice Novi Zagreb – Knjižnice Savski Gaj u sastavu Knjižnica grada Zagreba.

Osim pozvanih izlaganja održano je sedam prezentacija **primjera dobre prakse** iz narodnih knjižnica iz Bjelovara, Koprivnice, Pule, Siska, Zadra, Rijeke i Zagreba, te iz Hrvatske knjižnice za slijepe iz Zagreba. Posterima su se predstavile knjižnice iz Pule, Sesveta, Siska i Zagreba.

Na Skupu su predstavljeni rezultati istraživanja *Usluge za podršku roditeljstvu i ranom razvoju u zajednici* o tome koliko često roditelji čitaju djeci, a koje je 2012. godine za UNICEF provela profesorica s Pravnog fakulteta u Zagrebu Ninoslava Pećnik te je **najavljena nacionalna kampanja pod nazivom „Čitaj mi!“** za promicanje čitanja naglas djeci od rođenja koju su pokrenuli Komisija za knjižnične usluge za djecu i mladež Hrvatskog knjižničarskog društva, Hrvatsko čitateljsko društvo, Hrvatsko pedijatrijsko društvo Hrvatskog liječničkog zbora, Hrvatska udruga istraživača dječje književnosti i Ured UNICEF-a u Hrvatskoj, a pod

pokroviteljstvom Ministarstva socijalne politike i mladih.

Uvodno izlaganje Mile Jelavić o jednakim pravima za svu djecu i knjižnici kao informacijskom središtu, otvorilo je pitanje o nemogućnosti sve djece da ostvare svoja prava na isti način. U tome se smislu posebno ističu otoci kao mjesta gdje je do informacija teže doći i sve se više uviđa potreba za prepoznavanjem potencijala knjižnica kao pozitivnog, poticajnog i sigurnog mjesta značajnog za razvoj pismenosti, cjeloživotnog učenja te mjesta za kvalitetno provođenje vremena djece i mladih. Uvidom u stvarno stanje, nakon provedenog istraživanja o pravima djece na 22 otoka zaključuje se da u Hrvatskoj nemaju sva djeca jednak pristup knjižnici ni knjižničnim uslugama. Pravobraniteljica Jelavić predlaže kako poboljšati situaciju: potrebno je utvrditi zakonske akte koji se odnose na minimalne uvjete (prostor, kadrove, opremu); povećati društvenu i javnu potporu knjižnicama i knjižničarima; povećati financijsku potporu; intenzivirati suradnju knjižničara sa školama i lokalnom zajednicom te potaknuti izgradnju cjelovitog sustava zaštite i promicanja prava djece s posebnim potrebama.

Društvena isključenost i/ili uključenost djece i mladih s posebnim potrebama u narodnim knjižnicama u Hrvatskoj prikazana je kroz anketno ispitivanje dostupnosti usluga, programa i građe namijenjene djeci i mladima s posebnim potrebama i kroz prikaz dosadašnjeg djelovanja objavljivanjem

relevantnih međunarodnih smjernica za pojedine korisničke skupine i izvješća o skupovima, projektima te aktivnostima Komisije za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama i Komisije za čitanje HKD-a. Svrha je ovih aktivnosti **poticanje knjižničara u RH na suradnju i razmjenu prilagođenih programa za podizanje kvalitete knjižničnih usluga za osobe s posebnim potrebama** a u svrhu njihove potpune integracije. Zaključno se predlaže: anketiranjem utvrditi potrebe lokalne zajednice; provoditi edukaciju, sustavno pratiti i vrednovati razvoj projekata/promjena; osmisliti više zajedničkih programa; poticati suradnju s gradskim uredima (lokalnom zajednicom); početi s izdavanjem priručnika za rad s osobama s posebnim potrebama.

U izlaganju o dostupnosti knjižničnih usluga i programa za djecu i mlade s posebnim potrebama Polona Vilar prikazala je primjere iz slovenske prakse kojima se **potiče kvaliteta života u bolničkim i kaznenim ustanovama, te u radu s djecom s teškoćama u razvoju**. U središtu koncepta inkluzivnog odgoja i obrazovanja je dijete tj. mlada osoba, a razvojna dob i specifične potrebe predmnijevaju promišljenu i gotovo individualnu primjenu relevantnih IFLA-inih smjernica. Zbog nedostatka sustavnog djelovanja entuzijazam pojedinca glavni je pokretač u radu s ovim ranjivim skupinama korisnika. Moguća rješenja sadašnjih poteškoća u radu djecom i mladima Vilar prepoznaje u pažljivom odabiru građe pri oblikovanju zbirke (primjerice, građe lagane za čitanje), uključivanju osoba s posebnim potrebama u planiranje knjižničnih usluga, dodatnom obrazovanju knjižničara, sustavnom razmjenjivanju znanja i iskustava na stručnim skupovima, te većoj suradnji udruga, radnih grupa i centara za posebne korisničke skupine. Iz ovih uvodnih izlaganja vidljivo je da je u Hrvatskoj i Sloveniji slična situacija.

Primjeri dobre prakse kroz raznolike i maštovite aktivnosti i programe narodnih knjižnica (Bjelovar, Zagreb, Koprivnica, Pula, Zadar, Rijeka, Sesvete, Dubrava, Zagreb, Sisak, Pula) pokazuju da upravo entuzijazam pojedinaca i ustanova razvija duh suradnje i nadvladava strah od drugačijeg. Osviješten je sadržaj pojmova kao što su: **dostupnost, pristupačnost, otvorenost, zajedništvo, interakcija, integracija** i sl. postizanjem zajedničkih ciljeva, primjerice: dostupnost informacija, pristup obrazovanju i lakšoj mogućnosti zapošljavanja kroz cjeloživotno učenje, kvalitetnija organizacija slobodnog vremena, poticanje čitanja, socijalna inkluzija, razbijanje predrasuda, zastupanje kulturnih i inih različitosti, ublažavanje digitalnog jaza između urbanih i ruralnih sredina, aktivno uključivanje u društveni i kulturni život zajednice radi podizanja kvalitete života.

Zaključeno je da je za izgradnju i razvoj sustavnog nacionalnog djelovanja narodnih knjižnica s ciljem postizanja kvalitetnije dostupnosti knjižnica djeci i mladima potrebno:

1. prepoznavanje potreba korisničkih skupina;
2. osiguravanje javne prepoznatljivosti knjižnica;
3. osvješćivanje i senzibiliziranje javnosti za probleme osoba s posebnim potrebama;
4. sustavno djelovanje uz entuzijazam pojedinaca i ustanova (lokalno i nacionalno);
5. suradnja i koordinacija razmjene znanja i iskustava;
6. sustavna edukacija (formalna i neformalna);
7. osiguravanje sredstava iz proračuna (oprema, prostor, kadrovi).

Skup je bio izuzetno produktivan: stotinu i šest sudionika nazočilo je poučnim, praktičnim i vrlo zanimljivim izlaganjima. Kao najvažnije bi se moglo istaknuti da je pokazan veliki **interes za razvijanje posebnih knjižničnih usluga za društveno marginalizirane skupine**, kao i entuzijazam u radu dječjih knjižničara iz cijele Hrvatske.